

MÓCSY JÁNOS (1895–1976)

1976. augusztus 16-án eltávozott körünkől *Mócsy János* nyug. egyetemi tanár, akadémikus, a magyar és a nemzetközi állatorvos-társadalom prominens személye, az állatorvosi belgyógyászat világszerte elismert és megbecsült művelője, állatorvosgenerációk sorának nevelője és tanítója. Halálával a magyar állatorvos-tudomány egy imponáló szellemi rangú állatorvostudós-nemzedék egyik legjelentősebb és utolsó tagját veszítette el.

Az akkori Állatorvosi Főiskolán kezdte meg tanulmányait, 1921-ben summa cum laude minősítéssel állatorvos-doktorrá avatták. Az 1922. év fordulópont a nagyra hivatott 27 éves fiatal állatorvos életében, mert ebben az évben került az akkor már világhírű *Marek József* professzor mellé tanársegédként a Belgyógyászati Klinkára. Itt a kiváló mester és tanító irányításával bontakozott ki a fogékony tanítvány kutatói, oktatói és nevelői ambíciója. A Marek mellett töltött évek meghatározták életpályájának további alakulását. Adjunktusi kinevezése (1927) után csakhamar magántanárrá habilitálják (1929) és 1935-ben nagynevű elődjének nyugalomba vonulása után átveszi gazdag életútja lényegében egyetlen terepnumának — a klinika vezetését —, amelynek nyugalomba vonulásáig (1961-ig) áll az élén. (1936-ban egyet. nyilv. rk., 1940-ben egyet. nyilv. r. tanári kinevezést kap.) Tanszékvezetői munkája mellett az 1949/50. tanévben a dékáni, majd két ciklusban (1954–1956 és 1957–1958) az igazgatói tisztelet is ellátja. A Magyar Tudományos Akadémia 1941-ben levelező, majd 1946-ban rendes taggá választja. 1961-től — 6 éven keresztül — az MTA Agrártudományok Osztálya titkári teendőit látta el.

Kutatómunkájában mindig a téma időszerűsége játszotta a döntő szerepet. Ő valóban olyan tudós volt, aki érvényesítette is „a tudomány termelőerő” elvét. Kedvenc kutatási szférája a belgyógyászat és a belgyógyászati diagnosztika, valamint sokirányú kórtani és természettudományos érdeklődése miatt ezeknek a határterületei voltak. Munkásságának eredményeként több új megállapítással gazdagította szaktudományát, illetve számos régebbi ismereteket revideálnunk kellett. Hogy mennyire ismerte a gyakorlati életet, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az elsők között ismerte fel ezeknek az ún. faktorbetegségeknek az oktatában és körfejlődésében a környezet betegsége-

indukáló szerepét. Tudományos munkáját az alapos szakképzettség, a lelkiismeretes és elmélyülő búvárkodás, a metodikai megbízhatóság, valamint az ernyedetlen szorgalom jellemzik.

Kutatásainak eredményeiről csaknem 200 közleményben számolt be. Szakirodalmi tevékenysége köréből azonban megkülönböztetett figyelemben kell részesíteni *tan- és kézikönyveit*. Ezek közül is — csak néhányat említve — ki kell emelnünk a *Hutyra Ferenc*cel, *Marek József*ffel és *Manninger Rezső*vel írt kétkötetes munkát, amely német nyelven 11 kiadást ért meg és ennek a textusa alapján készült az angol, az olasz, az orosz és a spanyol változat 3—3, valamint a kínai, a lengyel és a szerb fordítások 1—1 kiadása. Ugyanilyen világstandard a *Marek József*ffel írt hat kiadást megért diagnosztikai tankönyve is, amelyet lengyelül 1, spanyolul pedig 2 kiadásban jelentettek meg.

Nagy ember volt mint *tanár* is. A precízen és nagy-nagy szakmai igényességgel felépített előadásaiban végigvonult a kristálytiszt logika. Különösen nagy gondot fordított didaktikai szempontból a hallgatókban az orvosi gondolkodási módnak a kifejlesztésére. Ennek a célnak az érdekében a biokémiai és fizikai okokra visszavezethető kórtani történeteket mint okozatot úgy mutatta be, hogy azok ugyanakkor egy másik összefüggésben az adott betegség klinikai megjelenésének az okai.

Mócsy János emberi tulajdonsága — mint munkaszeretete, becsületessége, mélységes humánuma és puritánsága — tisztelettel töltötte el a magyar állatorvosi kar tagjait, de tisztelőket szerzett magának a szakmán kívüliek között is. Emberi nagysága, az emberi haladáshoz való elkötelezettsége az olyan labilis politikai és társadalmi helyzetben, mint amilyen 1944-ben hazánkban is kialakult, domborodott ki a legmarkánsabban. Mint ember a minél tökéletesebb önmegvalósulásra törekedett, és szakmájának művelése, imponáló nyelvtudása mellett a szépirodalom iránti érdeklődése lényegesen több volt az igényes olvasó érdeklődésénél. Jól ismerte a képzőművészetet és intenzíven — jóval meghaladva az amatőr tojékozottságának és érdeklődésének a szintjét — foglalkozott az ókori történelem kérdéseivel, s talán legkedvesebb passziójával, a régészettel. Mindezekhez a kiváló emberi és szakmai adottságokhoz társult példás családi élete, derűs életszemlélete és bölcs élettitele.

Államunk igen nagyra becsülte *Mócsy* professzor munkásságát és a sok kitüntetés mellett 1952-ben a *Kossuth-díj*jal, 1970-ben pedig az *Állami díj I. fokozatával* fejezte ki elismerését.

Nagy *Tanítónk* jó munkát végzett életében és tudása, tapasztalata, gazdag szellemi öröksége sokáig fog sugározni, de munkája folytatódik tanítványai munkájában is, mert *Horatius* patinás szállóigéje: „*exegi monumentum aere perennius*” teljes mértékben érvényes rá.

Emberségének melegségét sokáig őrizzük.

(Lami Gyula)